

Kullapalavik Kastnas

Detsembrikuu alguse poole otsustas Vana-jumal, et parandaks õige rannarahva elu-järge - ja saatis tormi, mis keeras Rootsi kuningriigi poole teel olnud laeva koos Eesti metsaga ümber ning pardal olnud kasepaberi puidulast sai uhutud kullavihmana Kastna mere-randa. Teada saanud sellest hiilgavast

võimalusest - hõlptuluna saadav rahanatuke teenida, tõttas kohale igas eas inimesi, poisikesest kuni vanaätini - kõik kes teadsid puidu väärtust ja mida sellega teha. Välja vinnatud puitmaterjali pärast puhkes "ärimeeste" vahel, ajendatuna ahnusest ja saamahimust, tüli, mille käigus blokeeriti randa viivaid sõiduteid ning diversiooni korras jäeti üksteisel traktoreid seisma, takistamaks puidu äravedu. Tabanud hullus ei

möödunud ka korrakaitsjate jaoks rahulikult, kuna 3-4 korral tuli neilgi kohale sõita ning kohtunikena "poksiringi" vahele astuda, et endised sõbrad saaks üksteise kõride kallalt eemaldatud. Kuna tööpäevad olid pikad ja pingelised - töötada tuli mitu päeva varavalgest pimedani - siis, et mere-metsamehe elu ei muutuks liiga rutiinseks ja igavaks, selleks lõõgastuti endasse investeerimise teel ning lasti "teenitud papil"

õhtuti vedelal kujul (hundi-jalaveena) kõrist alla voolata. Vötupauside ajal sai ka teiste investoritega tööpäeva jooksul tekkinud muljeid ja mõtteid vahetada.

Viimased, kes sellest kõigest teada said, olid loomulikult rannäärsete maade omanikud, kes kohale saabudes leidsid eest ainult kadakate vahele tallatud mudased rajad ning juba ees ootamas nõutud ja käsi laiutavad naabermaatükide omanikud. Ühel õnnelikul maaomanikul läks hoopis "hästi", kuna temale

tekkisid spontaanselt mõningad sõbrad, kes tema vastu "hoolt ja armastust" üles näitasid, jootes teda salaviinaga seni kuni puitu rannaribal jätkus. Kui peremees ükskord silma selgeks ja jala kandma sai, oli sündmuste buzlest järele jäänud vaid mõned tükikesed, mis vajasisid nüüd väriseval käel kokku sobitamist: peavalu, naabrite muigavad näod, voodi jalutsisse kogunenud plastmasstaara ning õuest läbi viivad põlvini ulatuvad mudased rööpad.

Praeguseks ajaks on mõned lubatud pappi ootavad "ärimehed" peaaegu et ära leppinud ja üksteist tundma õppinud, näinud naabri või sõbra tõelist palet ning on tekkinud tüli unustanud, sest pole enam "merekaske" - ei ole põhjust ka tülik. Tuleb oodata järgmist tormi...

Peent naeru pidades **Peeter Palk**

Tõstamaa vallavolikogu otsused 17. detsember 1999. a.

nr. 10

Vallavalitsuse koosseisu kinnitamine

Lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktist 17 ja Tõstamaa valla põhimääruse § 24 lõikest 1 ning vallavolikogu 22.10.99 otsusest nr. 3, samuti vallavanema Toomas Rõhu esildisest

Tõstamaa Vallavolikogu otsustab:

1. Kinnitada vallavalitsuse liikmeks ja abivallavanemaks Heino Laanemets; kinnitada vallavalitsuse liikmeks Karin Randmäe.

nr. 11

Vallavolikogu sotsiaalkomisjoni koosseisu kinnitamine

Lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktist 20 ja Tõstamaa valla põhimääruse § 17 ning tulenevalt

vallavolikogu 26.11.99 otsusest nr.6, samuti komisjoni esimehe Heino Tamme esildisest,

Tõstamaa Vallavolikogu otsustab:

1. Kinnitada sotsiaalkomisjoni liikmeteks: Elfi Vool, Rita Algeus, Reet Rand, Rutt Hindrimäe, Enda Väli.

nr. 12

Vallavolikogu kultuurikomisjoni koosseisu kinnitamine

Lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktist 20 ja Tõstamaa valla põhimääruse § 17 ning tulenevalt vallavolikogu 26.11.99 otsusest nr. 6, samuti komisjoni esimehe Urmas Reinfeldti esildisest

Tõstamaa Vallavolikogu otsustab:

1. Kinnitada kultuurikomisjoni liikmeteks: Maire Adler, Kirsti Talu,

Ene Lehtsalu, Harvet Toots, Kairi Kuur, Lea Rannik.

Lisaks üks vallavalitsuse poolt määratud esindaja.

nr. 13

Vallavolikogu hariduskomisjoni koosseisu kinnitamine

Lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktist 20 ja Tõstamaa valla põhimääruse § 17 ning tulenevalt vallavolikogu 26.11.99 otsusest nr. 6, samuti komisjoni esimehe Ants Pirsu esildisest

Tõstamaa Vallavolikogu otsustab:

1. Kinnitada hariduskomisjoni liikmeteks: Hilja Mändla, Kirsti Talu, Helle Vahemäe, Toomas Mitt, Toomas Rõhu.

Heino Tamm
volikogu esimees

Veel veest

(vt. eelmine ja üle-eelmine vallaleht samal teemal)

Täna on SuFe-d kiire vastuse eest, kuigi ei saanud sellest oma murele mingit kergendust. Tõhela pumbajaam kuulub küll õi Tõhelale, aga trass siiski õi SuFe-le ja selle eest peavad nad hoolitsema. Veetarbijana maksan vee eest just sellele firmale ja nõuan kvaliteeti nendelt, asjade tagamaad ja haldamisküsimused mind ei puuduta ja see on SuFe enda mure. Praeguse seisuga on Tõhelas ainuke töötav veemootor rahvamajal, teistel vee kasutajatel ja isegi pumbajaamas need puuduvad ja on arusaamatu, kuidas veekulu arvestatakse, pealegi pole tarbijateks ainult eraisikud vaid ka ühiskondlikud asutused. Selgusetu on, kas trassi eest vastutab eramu omanik majast või krundi piirist alates. Poleks ilmselt ülemõistuse kallis kasvõi korra mitme aasta tagant trassi puhastada, milleks on spetsiaalne tehnika ja kommunaalteenuste peaks sellega kursis olema paremini kui tava-kodanik. SuFe-l puuduvad korrektsed lepingud nii veetarbijate kui ka vee müüjaga (õi Tõhela). Viimane

pumbajaama omanikuna on küll rikete puhul tegutsenud ja vähemalt ilmutab osavõtlikkust, erinevalt SuFe distantseerunud ja tarbijavaenulikest suhtumisest. On selge, et ühele põllumajandusettevõttele on üleliigne suruda peale kommunaalteenuste pakkumist, kuna praeguses põllumajanduse olukorras on tal probleeme kuhjaga. Olemasolev, just selle valdkonnaga tegelev SuFe peaks aga oma töösse tõsisemalt suhtuma. Kui firma loodab küll teenuse eest tasu kasseerida, aga probleemid siiski tarbija kaela heidab, pole tema olemasolul ju üldse mõtet, ei moraalsest ega finantsilist õigustust. Siinkohal olekski õige kutsuda üles rahulolematuid veetarbijaid igakuusest maksust loobuma. Kuna SuFe vastusest selgus, et mitte midagi ei kavatseda asjade parandamiseks ette võtta ja meil tuleb lootma Jumala abile, et trass ja pump veel vastu peaksid, siis võiks seda teha. Jumal pole siiani veel oma õnnistuse eest kelleltki

tasu küsinud, nii et igati etem partner kui praegune firma.

Tore soovitus on muidugi oma Tõhela veetarbijate ühistu luua, et saaks jälle vallavalitsuse kaelast ära ühe hädalise ääremaalt. Aga kui mina loomaarstina hakkaksin tegelema veemajandusega, mõni kooliõpetaja kanalisatsiooniga ja pensionärist traktoristi saaksime ehk majandusjuhatajaks, siis tekib küsimus, kes samal ajal tegeleb meie tööga? Kas poleks targem igal kingsepal oma liistude juurde jääda. Seda enam, et antud valdkond nõuab sanitehnika spetsialisti, kellel on teadmised ja kogemused pidevalt uuenevates tingimustes. Kui me teenuse eest maksame nagu kaasaja arenenud riigis kohane, siis miks peaksime teenust saama tasemel nagu 25 aastat tagasi.

Millegipärast just kommunaal- ja sotsiaalprobleemid, mis vajaksid toetamist keskusest, jäetakse tähelepanuta, ometi on nendegi jaoks eelarves mingid summad.

(järg lk 3)

(algus lk 2) Tulevad Tõhelast maksud omavalitsuse kassasse nagu mujaltki, pealegi asub valla ainuke veel elujõus põllumajandusettevõtte ja maksu-maksja just siin. Väikeses külas on palju raskem leida vahendeid ja võimalusi nende asjade korraldamiseks, kui ei tule abi omavalitsuselt. Aga ikka ja jälle peab kibedusega tõdema, et valisime alevi, mitte valla volikogu. Tõstamaal on

igal sammul silmaga näha ja käega katsuda omavalitsuse õnnestunud tegemisi, seevastu ääremaadel – tegematajätmissi. Aga nagu SuFe esindaja ise märkis - Tõstamaalt pole Tõhelasse näha, eriti kui silmad kinni pigistada ja tihtipeale on teegi nii halb, et alevihärrad ei hakka oma autosid kulutama.

Ma ei taha vastuseks kuulda jällegi vastutuse veeretamist kellegi teise

kaela ega mingit üldist heietamist rahanappusest ja kasvavatest kuludest (huvitav, mida tähendavad nn jooksvad kulud Tõhela puhul). Ilmselt targem oleks loobuda vee maksmisest ja see raha koguda isikliku kaevu rajamiseks, kui pidada endiselt üleval veemüüki vahendavat firmat, kes tegelikult müüb ju õhku (olematu kvaliteediga teenust). jaan. 2000.a.

A. Ärmpalu - Idvand

Vastuseks kirjale "Veel veest"

Ilmselt ei ole ma nii hea kirjamees, et suudaksin kedagi oma kirjatükiga lohutada (pean silmas eelmises lehes ilmunud kirjatükki). See polnud ka eesmärk, püüdsin vaid selgitada olukorda, kus me oleme. Korra juba tunnistasin, et on meepoolseid mõõdalaskmisi ja võin seda veelkord teha. Eriti, mis puudutab veemüügi lepinguid. Loodame ikka sõlmida lepingud. Veemüügi lepingus fikseeritakse ära liitumispunkt. Vastavalt kehtivatele seadustele võib see olla kuni 2 meetrit väljaspoole kinnistu piiri. Täpsem määratlus toimub ikkagi veemüügi lepingus. Veemõõtjateta võib vett müüa kuni 31.detsembrini 2001.a. Sel juhul toimub veearvestus arvestuslikult. Kui rääkida trasside pesust, peab mainima, et selle tegevuse kasutegur on väike, kui vett enne trassi juhtimist eelnevalt ei töödelda. Peale selle puudub meil Tõhela välisvõrkude kohta igasugune tehniline dokumentatsioon ja pole ülevaadet trasside pikkusest ega läbimõõdust. Ei ole meil teadagi, kust see toru maa sees jookseb, ma ei tea, kas selline kaart on kunagi tehtud või on see üleandmiste - vastuvõtmiste käigus ära kadunud. Kui kellelgi on midagi sellist, siis meil oleks seda rõõm näha ja ma oleks väga huvitatud ka endale ühe koopia tegemisest.

Sellises olukorras on keeruline planeerida trasside pesu, kogu protseduuri maksumust ja võimalikkust.

Väga kena, et eelpool kirjutaja saab aru vähemalt mõnede asutuste raskest olukorrast. Põllumajandusettevõttes ei ole eriti rikkad, see on ka ilmselt kõigile teada. Kui aga kodanik veetarbija arvab, et distantseerunud ja tarbijavaenulik kommunaalametnik ei tee muud, kui vaevab päevast päeva pead, kuidas küll maksumaksja raha ära kulutada, siis pean teda kurvastama või rõõmustama (ei tea kumma pidi) - see pole mitte nii. Meil on ka väga palju probleeme ja vaevalt, et me rikkamad oleme kui põllumajandusettevõttes (paljud meie kliendid töötavad põllumajanduses). Vabandust, et seda mainisin - see ju Teid ei huvita. Siiski - miks oü Tõhela jättis põllumajandusreformi käigus pumbajaama endale (see oleks olnud võimalik ka üle anda) - seda mina ei tea, küllap oli see neile vajalik. Mis puutub Veeühistusse, siis minu arusaamist mööda peaks see toimima suuresti ikka ühiskondlikel alustel, nagu ka korteriühistud (mis aga Tõstamaa valla territooriumil mitte ei toimi). Kui teie arvates tuleks esmalt palgale võtta mitu inimest, siis selleks puudub ilmselgelt võimalus ja vajadus. Ühistu eelis on ka see, et näete kuidas ja kuhu raha kulub. Kogu see süsteem (nii vesi kui heitvesi) ei ole nii keeruline ja tehniline, et selleks oleks vaja mingit eraldi

tehnika spetsialisti. Kui vaja, oleme ikka nõus aitama.

Tundub, et seekordne kiri on kirjutatud rohkem kirjutamise enda pärast, võrreldes eelmise kirjaga, mis oli märksa asjalikum ja murelikum. Kirjale mõjusama ilme andmiseks on sinna pandud ka paar kritiseerivat rida valla volikogu kohta. Ilmselt võib järgmisest kirjast leida kriitikat juba Riigikogu ja valitsuse aadressil. Kas valisite alevi või valla volikogu peate küsima Tõhelast valitud volikogu liikmetelt. Hädaldamine teemal "ääremaa" tundub pisut liialdatud - ei ütleks küll, et ainult Tõstamaal on midagi tehtud. Minule tundub, et igasse valla serva on ikka jõutud ja midagi tehtud. Alati tahaks ju rohkem! Aga kõike korraga ei jõua, ükskõik kuidas ka ei pinguta ja kõigile meelepärane olla pole ka võimalik. Ma usun, et kui tekib kunagi võimalus, aitab ka vallavalitsus, praegu seda võimalust neil vist ei ole. Veel info korras nii palju, et oü SuFe ei ole Tõstamaa valla eelarves ja peab ise oma kulude ja tuludega välja tulema. Vabandust, see Teid jälle ei huvita? On meeldiv, kui inimesed tunnevad huvi meie tööde ja tegemiste vastu. Ka on täiesti normaalne teha seda avalikult leheveergudel. Küll aga oleks palju meeldivam lugeda konkreetsete ettepanekutega kirja kui sellist pisut ebamäära hädaldamist.

SuFe juhataja

E.Martson

Kas 5. Tõstamaa kalender tuleb?

Kalender aitab meil jälgida aja kulgu ja meid endid selles ajas - seda eriti juhul kui tegemist on meie oma kalendriga, kus läbielatud sündmused ja tuttavad inimesed sees. Kas ka selle aasta lõpuks järjekordne Tõstamaa kalender ilmub, see oleneb teist,

lugupeetud vallakodanikud. Kalendri kokkupanijaid huvitab teie arvamus kalendri vajalikkuse kohta - on seda üldse vaja? Oma arvamuse võite välja öelda leheveergudel või allakirjutatuna. Et järgmine saaks ikka parem, siis on seda silmas pidades vaja terve aasta ringi vaadata ja pilte teha - ikka

sündmustest ja inimestest Tõstamaa vallas - nii on iga kalender osa meie valla kroonikast.

Viimase kalendri trükiapsudega eksemplarid vahetatakse vallas ringi. Teiepoolset aktiivset kaasalöömist ootama jäädes kalendritegijate nimel

Karin Randmäe

Kas on linnukesel muret...

Ühiskond on juba nii üles ehitatud, et ühed müüvad teenuseid ja teised ostavad. Turumajanduslikus ühiskonnas ei saa midagi tasuta. Kui kasutame telefoni või elektrit, siis peame selle eest maksma, muidu võetakse see teenus meilt ära. Ka toasoe on kaup, mille eest tuleb maksta. Kohalikus lehes on aeg-ajalt avaldatud võlglaste nimekiri. Seoses sellega on korralikel üürimaksjatel tekkinud järgmised küsimused:

- kui suur on elanike üüri võlg seisuga 01.jaanuar 2000;
- kuidas vallaettevõtte SuFe suudab sellises olukorras majandada;
- mis on põhjustanud jaanuaris 2000.a. üüritõusu;
- mis kuust lisandub küttele 18% käibemaksu;
- mis on aluseks üüri arvestamisel - kas korteris faktiliselt elavad inimesed või sissekirjutus;
- kas on võimalik saada üüriarvet koju;
- kas Tõstamaa vee kvaliteet ja hind on vastavuses või kehtib meie ebakvaliteetse vee kohta riiklikult kinnitatud hind;
- kui palju peab iga korralik üürimaksja maksma võlglaste arvelt rohkem;
- mis saab meie aleviku soojamajandusest lähiaastatel?

Vastust ootavad need, kellel võlga ei ole.

Vastuseks kirjale "Kas on linnukesel muret..."

Ühiskondlikul arvamusel on suur jõud. Kindlasti on avalikkuse hukkamõist pidevate võlglaste suhtes igati tervitatav. Võib-olla peaks neisse suhtuma kui varastesse, ma ei tea. Kindlasti on ka neid peresid, kus makseraskused on põhjendatud ja inimesed ise otsivad sellest väljapääsu. Valdav enamik võlglastest aga kasutab võimalust mitte maksta lihtsalt ära. Võib öelda küll, et inimesed, kes korrektselt iga kuu tasuvad teenuste eest peavad

mittemaksjaid üleval. Võib-olla nimetada neid siiski varasteks. Tõenäoliselt ei langeks teenuste hind, kui kõik tarbijad hakkaksid korralikult maksma. Küll aga jääb "tänu" võlglastele osaliselt tegemata töid ja tegemisi, mis langetavad teenuste kvaliteeti. Nii et otsus, kuidas ta suhtub võlglastesse, on iga inimese enda teha. Konkreetset vastust juurde minnes katsuks vastata punkt-punkti haaval.

Elanikkonna võlg seisuga 03.jaanuar 2000.a. oli 152 000.- krooni ja võlglaste nimekiri sisaldas 71 nime. Tõhelist lisandub 13 võlglast summaga 5800.- krooni. Sellele lisanduvad väljatõistetute võlad, kellelt ei ole veel kõike raha kätte saadud. Seega võiks kogu elanikkonna võla suurus olla ligikaudu 190 000 krooni (raamatupidaja haige, selletõttu ei täpselt öelda).

Kuidas me suudame sellises olukorras toime tulla? Ega õieti suudagi ja küllap seda tunnetab igaüks ka oma nahal. Seetõttu, et meile ollakse võlgu, oleme ka meie paljudele asutustele ja ettevõtetele süstemaatiliselt võlgu. See omakorda korjab viiviseid ja kulutab kõvasti närve. Aga meile eluliselt tähtsad asjad oleme kuidagi katsunud korras hoida. Selline olukord ei saa enam kaua kesta. Pehmelt öeldes on juba ammu kõik ülearused mahlad välja lastud.

Üür kui selline ei ole jaanuaris küll kellelgi tõusnud. Kütet aga kulus detsembris tunduvalt rohkem kui novembris ja see kajastub jaanuari arves. Kütte hinna aga kujundab otseselt ostetud kütte kogus. Detsembris ostetud kütte kogused olid tunduvalt suuremad kui novembris. Ilm oli ka detsembris külmem kui novembris.

Käibemaks kütte hinnale lisandub alates juulikuust 2000. Suvel me ilmselt ei küta, seega tuleb uus kütteperiood 18%-lise hinnatõusuga. See hinnatõus ei ole meie välja mõeldud ja see 18% läheb puhtalt meie riigi eelarve lappimiseks.

Mitu inimest korteris elab, sellel jõuab, sellises väikeses kohas nagu meil siin on, silma peal hoida, nii et katsume arvestada reaalselt korteris elavate inimeste arvu. Küll aga võiks inimesed ise ka tulla, et tunda huvi, kui mitme inimese eest neile

teenuseid arvestatakse. Tavaliselt kipub niipidi olema, et kui keegi kolib, tullakse seda ikka ütlema, kui aga keegi juurde tuleb, teatab sellest vaid mõni üksik.

Üüri (teenuste) arvet on võimalik koju saada. Alates järgmisest kuust püüame selle teile 5. kuupäevaks postkasti toimetada. Seda juhul, kui postkastil on peal omaniku nimi või vähemalt korteri number.

Veehinda ei ole riiklikult kehtestatud. Küll on aga jäetud veehind kohaliku omavalitsuse kontrolli alla. Kohalik omavalitsus kehtestab veele piirhinna, millest kallimalt ei tohi ükski vee-ettevõtja seda omavalitsuse territooriumil müüa. Tõstamaa valla piires ei saa eraisikule müüa vett kallimalt kui 2.50 kuupmeeter, hinnale lisandub käibemaks. Alati võib odavamalt. Kas Tõstamaa aleviku puurkaevude vesi (mida müüb oü Sufe) hind ja kvaliteet on tasakaalus - ilmselt mitte. Aga odavamalt ka kuidagi ei saa. Küll on aga tarbevee kvaliteet tõusnud üheks meie valusamaks teemaks. Pea iga päev tuleb sellel teemal kellegagi vestelda ja tõdeda, et teame küll, aga siiani pole suutnud midagi muuta (jälle see raha).

Palju keegi kellegi eest maksma peab, siis seda ma kirjatüki alguses selgitasin. Hinna odavnemist ei julgeks küll prognoosida kui kõik inimesed korralikult maksma hakkavad, küll aga julgeks lubada, et üsna palju vajalikke töid saaks tehtud (kasvõi eelpool nimetatud vee osas).

Aleviku soojamajanduse tulevikku ei tahaks avalikult leheveerul ette kuulutada, seda võib mõni võtta kui lubadust. Aga ideid on liikunud igasuguseid.

Kõige ebameeldivam kõige lõppu. Oleme andnud sisse taotluse tõsta prügi hinda. See tuleneb Ragn Sells hinnatõusust 10% selle aasta algusest ja vajadusest vahetada osa prügikonteinereid suuremate vastu. Volikogule on esitatud taotlus tõsta prügi hinda alates 1.märtsist 8-lt kroonilt 9.50-le, millele lisandub käibemaks. Lohutuseks võin lisada, et sellel aastal rohkem hinnatõuse, mis elanikkonda puudutaks, plaanis ei ole.

Uudiseid Tõstamaa Tervisekeskusest

ALGAB PATSIENTIDE REGISTREERIMINE VASTUVÕTULE

Möödunud sajandi viimases "Tõstamaa Tuultes" algatasime diskussiooni meie patsientidega vastuvõtule eelneva registreerumise teemal. Avaldatud sai ka vastav ankeet vastusevariantidega kas "jah" või "ei". Kahjuks ühtegi ankeeti tagasi pole tulnud, kuid vesteldes paljude patsientidega, sai selgeks nende kindel vastuvõtule registreerumise pooldamine. Nii, et kokkuvõtteks jah. Nüüd pole muud kui hakata pihta. Registreerumise korraldamisel juhindun Rõuge perearsti kogemustest, seal mail kulus selle käivitumiseks ja kõigile harjumiseks umbes üks aasta. Võib arvata, et sama aeg kulub ka meil selleks.

Senine töökorraldus

Kõik, kes vastuvõtule pöördusid, said ka varem või hiljem vastu võetud. On esinenud päevi, kus korraga on vastuvõtule tulnud 10-15 inimest, igat inimest on vaja põhjalikult uurida, teostada analüüse, leppida teiste raviastutuste ja eriarstidega kokku ajad uuringuteks ja konsultatsioonideks, paika panna edasine ravi- ja käsitlustaktika. Seda korraga mitmele patsiendile teha ei saa. Nii võib

juhtuda, et ühe haige probleemi lahendamiseks kulub mõni minut, teisel jälle aga tund- poolteist. See aeg hakkas pikenema uute uurimisvõimaluste lisandumisel, patsientide hulk aga on kasvanud. Asume juba mitu aastat alevi keskel, samuti on palju patsiente ka Varbla vallast. Senise töökorralduse positiivne pool oli selles, et vastu sai võetud kõik, kes olid kogunenud ooteruumi ja jõudsid ära oodata vastuvõtule pääsemise. Seda aga sai tehtud pideva kiirustamise, kõrge emotsionaalse pingega õhkkonnas, kokkuvõttes ei saanud patsient ega meedik sellise korraldusega rahul olla. Nii tekkiski vajadus muuta töökorraldust konkreetsemaks, millega paraneks ka kvaliteet.

Plaanitav töökorraldus

Vastuvõtu aeg on jagatud ärgmiselt. Kell 9.00-12.00 pöörduvad vastuvõtule eelnevalt registreerunud patsiendid. Vastuvõtu kestuseks on arvestatud 15 minutit, kui registreerimisel selgub probleem, mille lahendamiseks kulub aega (kogemuste alusel) rohkem, reserveeritakse pikem aeg vastuvõtuks, kas siis 30, 45 või 60 minutit. Näiteks on ajakulu ägeda viirusinfektsioonijärgse läbivaatuse ja töövõimetuselehe lõpetamiseks 15 minutit, aga kaua kestnud palaviku,

valuga rinnus, kõhaga, pearingluse jm kaebustega patsiendi läbivaatuseks, uuringuteks ja otsuse langetamiseks kulub aega kuni 1 tund. Aeganõudev on ka VEKi lehe täitmine ja selleks vajalikud uuringud. Päeva teisel poolel, alates kella 13.00 on oodatud vastuvõtule niiõelda ägedad haiged, kelle probleemiks on palavik, nohu, köha, kurgu, kõrva jm. valu. Vastuvõtt toimub siis elavas järjekorras. Ajakulu ühe patsiendi läbivaatuseks ja kiirveretestideks oleks 10-15 minutit. Kui selgub, et väike probleem võib olla suur, siis lepime juba aja kokku põhjalikumaks vastuvõtuks. Vastuvõtu ajal on alati, piltlikult öeldes roheline tee, kohest ja kiiret esmaabi vajavatele haigetele (verejooks, tugev valu, psüühikahäire) samuti kiireloomulistele koduvisiitidele ja avariidele tõttamised. Neid juhtub õnneks harva, kuid siiski juhtub, selletõttu võib registreerumise ajakava veidi sassi minna. Aeg 12.00-13.00 on ettenähtud haavade sidumiseks, väikekirurgilisteks protseduurideks, koduvisiitideks ja hingetõmbepausiks. Eeltoodud ajad kehtivad esmaspäeval, teisipäeval ja kolmapäeval. Neljapäeval kell 14.00-15.00 on endiselt aeg autojuhtide jm. tervisetõendite väljastamiseks. Ka selleks on soovitat

eelnev registreerumine, kuid mitte vajalik. Kell 15.00-17.00 aeg eelnevalt registreerunutele ja kella 17.00 kuni 18.45 vaba pöördumine ägedate haiguste tõttu. Reedeti on patsiente tavaliselt vähem, seetõttu oleme lühendanud vastuvõtu aega kuni kella 13.00. Sellel päeval alates 9.00-11.00 on aeg eelnevalt registreerunuile, 11.00-12.45 ägedatele haigetele eelneva registreerumiseta. Uus töökorraldus hakkab kehtima esmaspäevast, 31. jaan. 2000.a.

Kõrvaloleva osa võib välja lõigata ja kleepida kodus nähtavale kohale.

(järg lk 6)

PÄEV	VASTUVÕTUAJAD		
ESMASPÄEV TEISIPÄEV KOLMAPÄEV	9.00-12.00 VAJALIK EELNEV REGISTREERUMINE	13.00-14.45 VABA PÖÖRDUMINE	
NELJAPÄEV	14.00-15.00 AUTOJUHTIDE JT. TERVISETÕENDID SOOVITAV ON REGISTREERUMINE	15.00-17.00 VAJALIK EELNEV REGISTREERU- MINE	17.00- 18.45 VABA PÖÖRDU- MINE
REEDE	9.00-11.00 VAJALIK EELNEV REGISTREERUMINE	11.15-12.45 VABA PÖÖRDUMINE	
KODUVISIITIDE VASTUVÕTT	ESMASPÄEV, TEISIPÄEV, KOLMAPÄEV, NELJAPÄEV, REEDE	8.00-11.00 TELEFONIL 71940 NELJAPÄEVAL 8 25 230 445	
NÕUANDED TELEFONI TEEL, SOOVITUSED	ESMASPÄEV, TEISIPÄEV, KOLMAPÄEV, NELJAPÄEV, REEDE	8.00-9.00 TELEFONIL 71 940 NELJAPÄEVAL 8 252 30 445	
VASTUVÕTULE REGISTREERUMINE TOIMUB KAS TELEFONI TEEL VÕI ISE KOHALE TULLES KUNI <u>KAHE NÄDALA JOOKSUL ETTE.</u>			
ESMASPÄEV, TEISIPÄEV, KOLMAPÄEV JA REEDE 8.00-11.00. NELJAPÄEVAL 14.00-17.00			
TERVISEKESKUSE UUS TELEFON 71 940			

Plaanitava töökorralduse halvem pool

Kõige uuega käib alati kaasas veidi segadust, eeltoodud aegadest on vaja kinni pidada nii patsientidel ja meedikutel. Võib juhtuda, et patsient peab oma pikemat aega kestnud tervisemurega pöörduma uuesti, kui selle põhjalikuks käsitlemiseks on piisavalt aega. Sellistel puhkudel saab vähemalt koos leida sobiva aja, nii ei ole see asjatu käik. Ka on meedikuna väga raske öelda ei.

Nüüd aga parem pool

Vastuvõtt muutub konkreetseks. Eelnevalt kinni pandud ajal on arst niiöelda tervenisti patsiendi päralt. Patsient ei pea tundide kaupa ootama ja arst ei pea kiirustama ning korraga tegelema 3-4 haigega, vastama telefonile, koridoris lennult nõu andma, rahustama kärsituid ootajaid. Nii nagu kooliõpetaja valmistub tundideks, nii peaks ka arst häälestuma vastuvõtuks, tutvuma eelnevalt selle päeva patsientide probleemidega, lugema erialast kirjandust, mõtisklema. Arstina soovin väga teha oma tööd korralikult, kiirustamata kuulata haige kaebusi, teda pealaest jalatallani läbi vaadata, teha mitmeid kiirteste ja uuringuid tõsiste haiguste varajaseks avastamiseks, tunda hingerahu teadmisest, et midagi pole jäänud kahe silma vahele. Kõike seda ootab ka patsient meedikult. Olen veendunud, et nõnda paraneb meie töö kvaliteet.

Nagu näha, on positiivset tunduvat enam ja selle nimel tasub pingutada. Töökorraldus on uus meile kõigile, seetõttu ei ole võimalik kõike ette näha, soovida võib veidi kannatust ja lepliku meelt sellega harjumiseks.

TELEFONIKONSULTAT- SIOON- MIS SEE ON?

Telefonikonsultatsioon ehk arsti poolt patsiendi küsimustele vastamine ja probleemidele lahenduste otsimine telefoni teel on tänapäeva Eestis suhteliselt uus töövorm. Välja on kuulutatud kindel kellaaeg, mille jooksul patsient võib pöörduda

telefonitsi arsti poole ja saada vastused oma küsimustele. Kui helistada vastuvõtu ajal, siis see paratamatult segab tööd, vastused on antud kiirustades, probleemi põhjalikult süvenemata. Nii saab patsient kokku hoida aega ja vaeva arsti juurde tulekuks, arst aga on häälestunud vastama telefoni-kõnedele. Vajadusel tehakse ka sissekanded ambulatoorsesse kaarti, nii lisandub killuke patsiendi meditsiinilisse elulukku.

Plaanitava töökorralduse juures oleme leidnud sobiva aja telefoni teel nõu andmiseks tööpäeva alguses, so. kell 8.00-9.00, telefonil 71940, neljapäeviti mobiiltelefonil, 8 25 230 445 (vajadusel helistatakse tagasi).

MIKS MUUTUS TERVISE- KESKUSE TELEFON?

Kõik sai alguse ideest rakendada töös telekonsultatsiooni. See tähendab, et meie istume patsiendiga Tõstamaa Tervisekeskuses digitaalvideokaamera ees ja näeme arvuti ekraanil interneti vahendusel konsulteerivat arsti, kas siis reumatoloogi, veresoontekirurgi, neuroloogi vm ja tema näeb meid. Koos leiaksime niiviisi patsiendi probleemile parima lahenduse. Nii kaoks osadel juhtudel vajadus sõita füüsiliselt konsultatsioonile Tartusse, või Tallinnasse. Kõik see on seni ideetasandil aga tasapisi astume samme selles suunas. Aeg läks ja Tõstamaa sides toimus revolutsioon, tööle hakkas digitaalkeskjaam. Selle vahendusel sai võimalikuks elava telepildi edastamiseks vajaliku ISDN liini kasutuselevõtt. Tehniliselt polnud kuidagi võimalik säilitada vana telefoninumbrit, aga see polegi suur õnnetus, sest vaatamata aastakümnete pikkusele kasutusele seda tihtipeale ikka ei teatud. ISDN võimaldab samaaegselt nii telefoni kui interneti kasutamist. Telefon on vaba helistamiseks ja internet käepärast kas ravikindlustuse kontrollimiseks või vajamineva ravimi olemasolu ja hinnaga tutvumiseks Eesti apteekides.

Eks sellelgi on oma osa töö kvaliteedi tõstmisel.

Tervisekeskuse uus telefon on 71 940

SENI KINDLUSTAMATA ELANIKUD, TEHKE OMA HAIGEKASSAKAART KORDA!

Metsamehed, kalurid, remondimehed, talumehed jt. kellel on sissetulek ja ei maksa sotsiaalmaksu, see on väga inetu! Samuti rasedad, noored emad, kooliõpilased ja töötud - teil on õigus riigipoolsele ravikindlustusele. Tehke oma haigekassakaart korda, võtke vajadusel ühendust tervisekeskuse või haigekassaga.

Vastuvõtule pöördunudel, kellel puudub ravikindlustus peavad kehtiva hinnakirja alusel osutatud abi eest maksma. Seni ei ole me ravikindlustuse puudumisele tähelepanu pööranud, kuid see andis hoopis omapärase tulemuse- need kes enne veel maksid ravikindlustust, on nüüd loobunud sellest. Paljudele on jäänud mulje, et haigekassakaart on vajalik ainult linnas, see pole õige. Bensiin, telefon, varustus - see kõik ju maksab. Palun selles küsimuses mõistvat suhtumist.

TÄHELEPANU VARBLA VALLA PATSIENDID, KES EI OLE REGISTREERUNUD TÕSTAMAA PIIRKONDA!!!

Kehtivate seaduste alusel ei ole perearstil väljastpoolt oma nimistut patsiente õigus vastu võtta. Esmaabi saab alati, kui aga on vajalik põhjalikum läbivaatus, laboratoorsed ja instrumentaalsed uuringud (EKG, vere ja uriini analüüsid, röntgen, silma siserõhk jne), siis seda enam ei saa. Palun ka selles küsimuses mõistvat suhtumist.

Oma patsientidele kõike head
soovides,
Madis Veskimägi

Tarkuseteri

Kui tahate validluses kindlasti viimast sõna öelda, tasuks lausuda: "Sul on vist õigus."

Ära usu kõike, mida kuuled, ära räägi kõigest, mida usud.

Diplomaatiaks võib pidada seda, kui lepid teise puhul iseenda omadustega.

Muuseumipäevad ilma muuseumita

Läinud nädalalõpul aset leidnud Tõstamaa muuseumipäevade korraldamine oli üheks sammuks Tõstamaa kavandatava muuseumi elluviimisel. Märksa laiemaks ja sügavamaks eesmärgiks oli aga populariseerida muuseumi rajamise mõtet, teadvustada inimestele meie kodukandi ajaloo väärtusi ning leida poolehoidjaid, kes võiks tulevikus kaasa aidata muuseumi rajamisele.

Alates esimesest muuseumihuviliste nõupidamisest 20. oktoobril 1999 on mitmed valla elanikud avaldanud soovi tulevase muuseumi heaks midagi annetada, mis on ääretult sümpaatne näitaja. Samas vajavad

meie valla asjaarmastajatest ajaloo huvilised ja tulevase muuseumi rajajad professionaalset nõuannet, mida on nõus meie rahvale lahkelt jagama nii Pärnu muuseum kui Eesti Rahva Muuseum (ERM) Tartust, kes oli meie muuseumipäevade tuumaks. Kuna Tartust Tõstamaale on päris pikk tee, oli mõistlik korraldada terve ürituste seeria, mille pearõhk langes meie valla koolidele Pootsis ja Tõstamaal. See on ka täiesti loogiline, sest üks ole koolid kohaliku kultuuri põhilised kandjad. Paljudes valdades üle kogu Eesti on piirkondlikud muuseumid välja kasvanud just koolidest, kus tehakse kohalikus

mõistes teadustööd kodukoha ajaloo, kultuuri ja looduse uurimise näol. ERMi rahva kolmas esinemine oli laupäeval Tõhela ilusas ja hubases (ehkki talitingimustes pisut külmavõitu) rahvamajas.

Tõhela rahvamaja ruumes asuv raamatukogu on minu arusaama järgi hea näide sellest, milline peaks välja nägema üks küla raamatukogu. Peale raamatute ja ajakirjade on Tõhela raamatukogu riulitel albumeid vanade fotodega, raamatukogu ajalugu ja ettevõtmisi kajastavad kaustad ning väljalõiked ajalehtedest, mis on kirjutatud sellest kohast: Tõhela raamatukogus loomulikult valdavalt Tõhelast rääkivad lood, kuid ka hulgaliselt kirjatükke tervest vallast.

ERMil on laialdane kirjasaatjate võrk, kelle ülestäheldatud meenutused hoitakse alal muuseumi hoidlates Tartus. See on loomulikult hea, et tuhanded leheküljed põnevaid mälestusi möödunud aegadest on kuhugi igaveseks tallele pandu, ent samas on see suur kogu ka mõningas mõttes surnud, sest kellel meist ikka on mahti sõita Tartusse, et sealsetest varakambritest kasvõi oma enda talu või küla kohta käivat materjali otsida. Kohaliku muuseumi ülesanne peakski olema kõigi piirkonda puudutavate materjalide koondamine ühte kohta, kust neid vajadusel hästi lihtne oleks kätte saada.

Harvet Toots

See on vaid väike osa Eesti Rahva Muuseumi korrespondentidest, kes on kogunenud Tartusse igasügisesele kirjasaatjate päevale. Kirjasaatjad teevad tänuväärset tööd mälestuste talletamisel aga tegelikult on heietuste kirjapanek suurepäraseks eneseteostuseks nii noortele kui vanadele. ERMi etnograafilise ainese kogumise küsimustikud on nüüd olemas nii Pootsi kui Tõhela raamatukogudes kui Tõstamaa koolis.

Foto Arp Karm (ERM)

Muuseumipäevadel kõneldud teemad olid järgmised:

Merli Kleinert - muuseumi sõprade seltsist;

Tiina Tael - tutvustas ERMi kirjasaatjate võrku ning rääkis Tõstamaa kihelkonda puudutavatest materjalidest ERMi kogudes;

Vaike Hang - Tõhelast pärit etnograafilise ainese koguja peateemaks oli tema pikaajaline töö

Tõstamaa kihelkonna külade kaardistamisel;

Marge Värvi - tööst laste ja noortega ERMi näitusemajas;

Reet Piiri - Tõstamaa kihelkonna rahvarõivastest ja muljetest välitöödel Tõstamaa kandis;

Ülo Siimets - ERMi hetkeseis ja perspektiivid.

Muuseuminädal toimus Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Seltsi ja Tõstamaa Keskkooli koostöös ning ettevõtlike ja ärksa vaimuga vallaelanike toel. Üritust toetas rahaliselt Eesti Kultuurkapitali Pärnu osafond.

Õnnitleme jaanuarikuu sünnipäevalapsi!

*Et mõistus iialgi ei väsiks,
et rõõmu kingiks iga tund,
et saatus armutult ei räsiks
ja öö tooks rahulikku und.*

Ida Jüris	96	Maria Kiirats	80
Veera Tamm	91	Armilde Itter	79
Aleksander Kaja	87	Elli Teras	72
Hildegard Kasearu	86	Hilda Rand	71
Maria Esko	85	Velli Kuld	70
Anna Raist	83	Heino Laanemets	65
Linda Sutt	81	Milvi Kvetkovski	60

Tervitame uusi vallakodanikke!

Merli Mirk'i ja Lembit Martsoni peres
tütar **Meriliis** 28.12.1999.a.

Tõstamaa Seltsimajas

24.veebruari kell 14.00
Eesti Vabariigi 82.aastapäevale
pühendatud

Kontsert- aktus

Tõstamaa Valla Vapimärkide
kätteandmine

EELINFO

Tõstamaa seltsimajas

18.vebruaril

stiili - disko.

Jälgi reklaami!

26.vebruaril

Tantsuõhtu kell 21.00

Mängib orkester!

Õnnitleme armast vanaema

Maria Kiirats'it 80.

sünnipäeval

Airis ja Allar emaga

MAJA OTSIB hella ja hoolsa

käega **PERENAIST**.

Tõstamaa alevikust 4 km kaugusel. Töösuhetesse kuulub maja sooja ja puhtana hoidmine. Peremehe kohalolekul ka söögi valmistamine (soovitav seljanka ja borši maitse eristamine ning härjasilmade ja kogel-mogeli erinevuste mõistmine).

Tasu kokkuleppel.

Kontakttelefon

253 912 654

Teadmiseks!

1999.a.tuludeklaratsioon võtab maksuameti inspektor vastu vallamajas 1. ja 2.märtsil kell 9.00 - 15.00; Tõhelas 3.märtsil 12.00 - 14.00. Tõendid töötasude ja nendelt kinnipeetud tulumaksu ning makstud sotsiaalmaksu kohta saab kätte vallamajast, raamatupidaja juurest.